Формування ліжкового фонду регіональної мережі паліативної допомоги відповідно до затвердженого розрахунку з урахуванням потреб мешканців всіх громад в стаціонарній паліативній допомозі та організація задоволення потреб пацієнтів у спеціалізованій паліативній допомозі за місцем їх перебування за пакетом медичних послуг у сфері охорони здоров'я програми медичних гарантій «Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям»

Паліативна допомога – це комплексний підхід, мета якого забезпечити максимально можливу якість життя паліативних хворих і членів їхніх родин, шляхом запобігання та полегшення страждань завдяки ранньому виявленню і точному діагностуванню симптомів болю та розладів життєдіяльності, проведення адекватних лікувальних заходів, симптоматичної (ад'ювантної) терапії та догляду, надання психологічної, соціальної, духовної та моральної підтримки, незалежно від захворювання, віку, соціального статусу, національності, релігійних та політичних переконань, місця проживання хворого тощо.

Забезпечення доступності послуг паліативної допомоги у Чернігівській області здійснюється шляхом розвитку мережі надання комплексної медичної, психологічної та соціальної підтримки дітям та дорослим із тяжкими та невиліковними захворюваннями.

Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації (далі - Управління) виконує системоутворюючу роль у розвитку паліативної допомоги. Управління координує стратегічне планування, впроваджує стандарти та забезпечує якість надання якісної паліативної допомоги населенню області. Відповідно наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04.06.2020 № 1308 (із змінами) «Про удосконалення організації надання паліативної допомоги в Україні», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 1 липня 2020 року за № 609/34892 наказом Управління від 21.02.2024 року №67 «Про організацію надання паліативної допомоги населенню Чернігівської області» центром координації функціонування регіональної мережі паліативної медичної допомоги. Крім того, вищезазначеним наказом затверджені клінічні маршрути пацієнтів всіх вікових категорій для надання стаціонарної та мобільної (амбулаторної) паліативної медичної допомоги визначено комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» Чернігівської обласної ради.

У 2026 році в області 27 закладами охорони здоров'я з Національною службою здоров'я України укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій за пакетом № 24 «Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям»:

1. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська обласна дитяча лікарня» Чернігівської обласної ради
2. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівський медичний центр сучасної онкології» Чернігівської обласної ради

3. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» Чернігівської обласної ради
4. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська міська лікарня №2» Чернігівської міської ради
5. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська міська лікарня №3» Чернігівської міської ради
6. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради
7. Комунальне некомерційне підприємство «Бахмацька міська лікарня» Бахмацької міської ради
8. Комунальне некомерційне підприємство «Бобровицька опорна лікарня» Бобровицької міської ради
9. Комунальне некомерційне підприємство «Борзнянська міська лікарня» Борзнянської міської ради
10. Комунальне некомерційне підприємство «Варвинська лікарня» Варвинської селищної ради
11. Комунальне некомерційне підприємство «Городнянська міська лікарня» Городнянської міської ради
12. Комунальне некомерційне підприємство «Козелецька лікарня інтенсивного лікування» Козелецької селищної ради
13. Комунальне некомерційне підприємство «Коропська центральна лікарня» Коропської селищної ради
14. Комунальне некомерційне підприємство «Корюківська центральна районна лікарня» Корюківської міської ради
15. Комунальне некомерційне підприємство «Куликівська лікарня планового лікування» Куликівської селищної ради
16. Комунальне некомерційне підприємство «Менська міська лікарня» Менської міської ради
17. Комунальне некомерційне підприємство «Ніжинська центральна міська лікарня ім. М. Галицького» Ніжинської міської ради
18. Комунальне некомерційне підприємство «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня імені І.В. Буяльського» Новгород-Сіверської міської ради
19. Комунальне некомерційне підприємство «Носівська міська лікарня ім. Ф.Я. Примака» Носівської міської ради
20. Комунальне некомерційне підприємство «Остерська міська лікарня» Остерської міської ради
21. Комунальне некомерційне підприємство «Прилуцька центральна міська лікарня» Прилуцької міської ради
22. Комунальне некомерційне підприємство «Ріпкинська центральна лікарня» Ріпкинської селищної ради
23. Комунальне некомерційне підприємство «Сновська центральна районна лікарня» Сновської міської ради
24. Комунальне некомерційне підприємство «Сосницька лікарня» Сосницької селищної ради

25. Комунальне некомерційне підприємство «Срібнянська центральна лікарня» Срібнянської селищної ради
26. Комунальне некомерційне підприємство «Талалаївська центральна лікарня» Талалаївської селищної ради
27. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська центральна районна лікарня» Чернігівської районної ради.

У законтрактованих закладах охорони здоров'я області сформовані мультидисциплінарні команди (лікарів, медичних сестер, психологів, соціальних працівників), які забезпечують не лише медичний супровід, а й покращення якості життя пацієнта та його родини.

За 9 місяців 2026 року 1285 пацієнтів отримали послуги згідно даного пакету, а саме: 1274 особи дорослого населення та 11 осіб дитячого населення.

Особливу увагу приділено розвитку мобільних бригад паліативної допомоги, що дозволяє надавати послуги безпосередньо за місцем проживання пацієнта, зменшуючи потребу у госпіталізації та сприяючи збереженню сімейного оточення. У законтрактованих закладах охорони здоров'я створені 36 мобільних бригад і тим самим забезпечується координація між закладами охорони здоров'я первинного та спеціалізованого рівня. За 9місяців 2026 року мобільними мультидисциплінарними командами було здійснено 25681 виїзд, із них 419 виїздів до дитячого населення.

Важливою складовою є підготовка кадрів – навчання медичних працівників і психологів сучасним методам паліативної допомоги, а також впровадження системи наставництва та обміну досвідом. Для надання послуг населенню за пакетом №24 «Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям» залучено 174 медичні працівники.

Завдяки реалізації пакета №24 «Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям» вдається зменшити кількість госпіталізацій, забезпечити пацієнтам можливість отримувати необхідну підтримку в домашніх умовах, а також підвищити якість життя пацієнтів з невиліковними захворюваннями та їхніх родин.

Розвиток стаціонарної паліативної допомоги є важливим доповненням до мобільних послуг, оскільки дозволяє забезпечити безперервність та комплексність опіки, створюючи умови для вибору оптимальної форми допомоги залежно від потреб пацієнта та його сім'ї.

Стаціонарна паліативна допомога дорослим та дітям у Чернігівській області організовується на базі палат у закладах охорони здоров'я, що мають відповідні ліцензії та кадрове забезпечення. Метою стаціонарної допомоги є надання комплексної підтримки пацієнтам із тяжкими, невиліковними захворюваннями у випадках, коли потреби у догляді, контролі симптомів чи забезпеченні спеціалізованим обладнанням неможливо задовольнити вдома.

У 2026 році в області 26 закладами охорони здоров'я з Національною службою здоров'я України укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій за пакетом №23 «Стаціонарна паліативна медична допомога дорослим і дітям»:

1. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська обласна лікарня» Чернігівської обласної ради
2. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська обласна дитяча лікарня» Чернігівської обласної ради
3. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівський медичний центр сучасної онкології» Чернігівської обласної ради
4. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» Чернігівської обласної ради
5. Комунальне некомерційне підприємство «Обласний центр медичної реабілітації та паліативної допомоги дітям» Чернігівської обласної ради
6. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради
7. Комунальне некомерційне підприємство «Бахмацька міська лікарня» Бахмацької міської ради
8. Комунальне некомерційне підприємство «Бобровицька опорна лікарня» Бобровицької міської ради
9. Комунальне некомерційне підприємство «Борзнянська міська лікарня» Борзнянської міської ради
10. Комунальне некомерційне підприємство «Варвинська лікарня» Варвинської селищної ради
11. Комунальне некомерційне підприємство «Городнянська міська лікарня» Городнянської міської ради
12. Комунальне некомерційне підприємство «Ічнянська міська лікарня» Ічнянської міської ради
13. Комунальне некомерційне підприємство «Козелецька лікарня інтенсивного лікування» Козелецької селищної ради
14. Комунальне некомерційне підприємство «Корюківська центральна районна лікарня» Корюківської міської ради
15. Комунальне некомерційне підприємство «Куликівська лікарня планового лікування» Куликівської селищної ради
16. Комунальне некомерційне підприємство «Менська міська лікарня» Менської міської ради
17. Комунальне некомерційне підприємство «Ніжинська центральна міська лікарня ім. М. Галицького» Ніжинської міської ради
18. Комунальне некомерційне підприємство «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня імені І.В. Буяльського» Новгород-Сіверської міської ради
19. Комунальне некомерційне підприємство «Носівська міська лікарня ім. Ф.Я. Примака» Носівської міської ради
20. Комунальне некомерційне підприємство «Прилуцька центральна міська лікарня» Прилуцької міської ради
21. Комунальне некомерційне підприємство «Ріпкинська центральна лікарня» Ріпкинської селищної ради
22. Комунальне некомерційне підприємство «Сновська центральна районна лікарня» Сновської міської ради

23. Комунальне некомерційне підприємство «Сосницька лікарня» Сосницької селищної ради
24. Комунальне некомерційне підприємство «Срібнянська центральна лікарня» Срібнянської селищної ради
25. Комунальне некомерційне підприємство «Талалаївська центральна лікарня» Талалаївської селищної ради
26. Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівська центральна районна лікарня» Чернігівської районної ради

У структурі стаціонарної допомоги передбачено:

• цілодобове медичне спостереження та контроль за симптомами (біль, дихальні розлади, нудота та інші ускладнення);

• застосування сучасних схем знеболення відповідно до клінічних протоколів;

• проведення процедур маніпуляцій, які неможливо забезпечити в амбулаторних умовах;

• психологічну, соціальну та духовну підтримку пацієнтів і членів їхніх родин;

• залучення мультидисциплінарних команд, що включають лікарів різних спеціальностей, медичних сестер, психологів, соціальних працівників, а за потреби — капеланів.

Особлива увага приділяється організації паліативних ліжок для дітей, де створюються умови, максимально наближені до домашніх, з урахуванням вікових і психологічних особливостей пацієнтів. Це дає змогу не лише забезпечити якісний медичний догляд, але й підтримати сімейне оточення та сприяти емоційній стабільності дитини.

Станом на 01.10.2026 року у закладах охорони здоров’я функціонує 332 ліжка для надання стаціонарної паліативної/хоспісної медичної допомоги населенню області (252 паліативних та 80 хоспісних).

За оперативними даними законтрактованих медичних закладів за 9 місяців поточного року в паліативних (хоспісних) відділеннях закладів охорони здоров’я області проліковано 2273 хворих (1889 паліативних та 384 хоспісних). Середня тривалість перебування пацієнтів на паліативному ліжку становить 14,02 днів, на хоспісних - 15,88 днів, що відповідає характеру паліативного лікування та спрямованості на стабілізацію стану, контроль болю та інших симптомів, а також підготовку пацієнта та родини до подальшого догляду.